

Endelig indeholder Mindretallets Forslag bl. a. en Bestemmelse om, at der ikke fremtidig ved Testamente kan disponeres over Formue til Fordel for enkelte Personer for mere end to Slægtled. Naar der nu gives Lov mod disse Baandlæggelser af Kapital, bør der ikke være Adgang til at stifte nye Kapitaler, der gaar i Arv til Folk, der altsaa paa Forhaand ved, at de kan leve i Samfundet uden at bestille noget som helst. Det ødelægger og demoraliserer, og derfor bør der sættes en Stopper derfor samtidig med, at vi ophæver Baandene for de bestaaende Fideikommiskapitaler. Der lægges desuden efter vort Forslag en særlig Formueskat og Arveafgift paa de Fideikommiskapitaler, der fremdeles kommer til at bestaa. Ved en Fejltagelse er en tidligere Bestemmelse om, at der paalægges ogsaa Hjemfaldsgodser, indtil deres Inddragelse er sket, en særlig Formueskat af 1 pCt. og en Grundværdiskat af 1 pCt., gledet ud af vort Forslag, men den paagældende Del af vort Ændringsforslag er rettet paa et omtrykt Blad, der er omdelt.

Endnu skal jeg kun erindre om, hvad der ogsaa er gjort Rede for i Betænkningen, at der ved vort Forslag vil kunne fremskaffes 40 000 Tdr. Land Ager og Eng og ca. 800 Tdr. Hartkorn Skov. Af Fideikommiskapitaler vil der overgaa til Staten ca. 60 Millioner, hvoraf Klostrenes andrager ca. 17. Hertil kommer saa den aarlige Skat paa Hjemfaldsgodsernes Jord og Kapitaler og paa Pengefideikommissionerne, der formentlig vil kunne andrage henved 2 Millioner aarlig til Hjælp til Gennemførelse af Jordreformen. Endvidere den store Inddragelse af Hjemfaldsgodserne med dertil hørende store Værdier. Ejendomsskyldværdien for Hjemfaldsgodser og de baandlagte Kapitaler andrager ca. 170 Millioner. Det er saaledes meget store Værdier, der er lagte i enkelte Familiers Haand. Jeg tør sige, at Gennemførelsen af vort Forslag vil betyde en grundig Reform af hele dette Besiddelsesforhold, der i Tidens Løb har skabt megen Utilfredshed og megen Forargelse. Der er dog ikke mindste Mening i, at enkelte Familier skal være i Besiddelse af saa vældige Jordrigdomme, som de heller ikke kan overkomme at administrere. Der er i ca. 80 Familiers Haand lige saa megen Jord, som Danmarks 150 000 Husmænd besidder. Det er en ganske meningsløs Fordeling. Og de kan, som sagt, slet ikke overkomme at drive disse store Jordarealer. Samtidig

dermed ved vi, hvorledes hundrede Tusinder af Mennesker her i vort Land længes efter Jord til Hjem og Virke. Der er mange Mennesker her i Landet, der trænger til Jord, men der er ogsaa megen Jord, der trænger til Mennesker, og denne Jord ligger ikke mindst ude paa de store Herregaarde, som vi her skal lovgive om. Vi Socialdemokrater mener, at Arbejdet og Jorden maa forenes, disse to uundværlige Faktorer, hvis Samarbejde ene er i Stand til at bringe Nationen Velstand og Lykke. Kun derved kan vor eneste naturlige Rigdomskilde komme til at yde efter sin store Evne, og kun derved — og det er ikke det mindst vigtige — vil vi være i Stand til at opretholde den sociale Fred her i Landet i Fremtiden. Jeg anbefaler derfor det høje Ting at stemme for det Ændringsforslag, som Mindretallet her har stillet til anden Behandling.

Harboe: I Udvalgets Betænkning er der udtalt den Anskuelse, som jeg for saa vidt kan slutte mig til — jeg har ogsaa underskrevet den —, at det var meget ønskeligt, at man kunde skride til nogen Udvikling af Husmandsbrugene. Jeg skal dertil knytte det Ønske, at de økonomiske Forhold baade herhjemme og paa Verdensmarkedet i det hele taget ikke maa træde alt for stærkt hindrende i Vejen. Jeg er af den Anskuelse, som jeg ogsaa udtrykte ved dette Lovforslags første Behandling her i Tinget, at de økonomiske Forhold paa Verdensmarkedet muligvis vil gøre det overordentlig vanskeligt at skride til en Løsning af de herhen hørende Opgaver. Men det er det konservative Partis Ønske, at denne Løsning ikke maa blive forhindret ved saadanne Begivenheder, saadan Udvikling udadtil, som vi herhjemme overhovedet ikke er Herre over.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa almindelige Betragtninger, men straks gennemgaa de Ændringsforslag, som det konservative Folkeparti stiller. Det første Ændringsforslag er til § 1, og med Hensyn til det vil jeg bemærke, at vi har ment at maatte fastholde, som jeg ogsaa tidligere har udviklet, at det neppe er i Overensstemmelse med Grundloven at indtage under denne Lov saadanne Kapitaler, som forelaa allerede før 1849 enten som rene Fideikommiskapitaler eller som Fideikommiskapitaler, der var fremkommet paa den Maade, at de var substituerede for tidligere med fideikommissarisk Baand belagt Jordegods. Endvidere anser vi det for tvivlsomt, om Grundloven